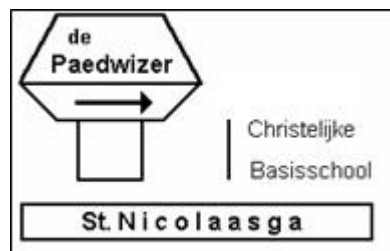

Jij bent vet gaaf!

PESTprotocol

Pesten op school

Hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

VOORWAARDEN

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)

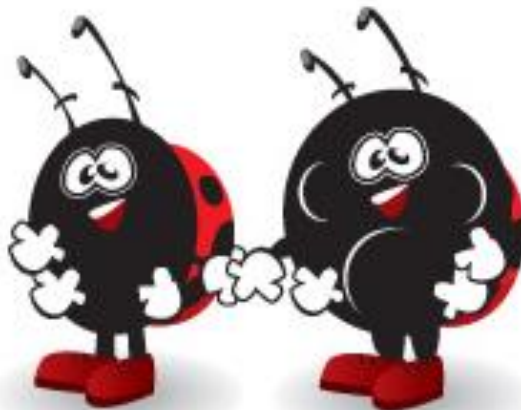
De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen én duidelijke regels kunnen stellen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op school is een vertrouwenspersoon aangesteld.

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

- ❖ De piek van het pesten ligt tussen 10 tot 14 jaar, maar ook in lagere groepen wordt er gepest.
- ❖ Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest-probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

HOE WILLEN WIJ ALS LEERKRACHTEN, OUDERS EN LEERLINGEN DAAR MEE OMGAAN?

- ❖ Op school willen we wekelijks een onderwerp in de kring aan de orde stellen.
- ❖ Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- ❖ Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- ❖ Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- ❖ Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen tegen onaanvaardbaar gedrag.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- ❖ *altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen*
- ❖ *zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot*
- ❖ *een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven*
- ❖ *briefjes doorgeven*
- ❖ *beledigen*
- ❖ *opmerkingen maken over kleding*
- ❖ *isoleren*
- ❖ *buiten school opwachten, slaan of schoppen*
- ❖ *op weg naar huis achterna rijden*
- ❖ *naar het huis van het slachtoffer gaan*
- ❖ *bezittingen afpakken*
- ❖ *schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer*

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

REGEL 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

- ❖ je mag niet klikken, maar...
als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten of bij pestproblemen zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Eerlijk spel

REGELS DIE GELDEN IN ALLE GROEPEN:

1. Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden
2. Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden of scheldnamen.
4. Als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of de juf.
5. Niet: zomaar klikken. Wel: aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
6. Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest.
7. Blijft de pester doorgaan dan aan de meester of juf vertellen. <i>Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten !</i>
8. Word je gepest praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
9. Uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.
10. Niet aan spullen van een ander zitten
11. Luisteren naar elkaar
12. Iemand niet op het uiterlijk beoordelen.
13. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school.
14. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan.
15. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.

Deze regels gelden op school en daarbuiten

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn groepsregels
Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

We bieden alle regels tegelijk aan en iedere groep kiest een regel van de week en hangt deze goed zichtbaar op in het lokaal. *Ook kunnen we een regel, goed zichtbaar, in gangen van de school ophangen.*

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaker/ pester in de “Dit-kan-niet” map genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht ‘de toedracht’. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

**Wat je pest
ben je zelf**

CONSEQUENTIES

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten:

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest
(of het is gemeld door een medeleerling of door de gepeste)
Vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

- ❖ Een of meerdere pauzes binnen blijven;
- ❖ Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn;
- ❖ Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem;
- ❖ Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij het gepeste kind aandoet;
- ❖ Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2:

- ❖ Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de 'Dit-kan-niet' map en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

- ❖ Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- ❖ Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

- ❖ In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

❖ Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
❖ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
❖ Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
❖ Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
❖ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
❖ Sterke kanten van de leerling benadrukken
❖ Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
❖ Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
❖ Het gepeste kind niet overbeschermen (bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'.) Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

❖ Praten: Zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
❖ Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
❖ Excuses aan laten bieden
❖ In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
❖ Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel: Straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
❖ Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen(tot 10 tellen) of een andere manier van gedrag aanleren.
❖ Contact tussen ouders en school: Elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind: Wat is de oorzaak van het pesten? *
❖ Zoeken van een sport of club: Waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
❖ Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- ❖ Een problematische thuissituatie
- ❖ Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- ❖ Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- ❖ Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

ADVIEZEN AAN de OUDERS van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport ;
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus;
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind;
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- d. Geef zelf het goede voorbeeld;
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen;
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

HOE ERVAREN DE LEERLINGEN DE SOCIALE VEILIGHEID IN DE SCHOOL?

De **veiligheidsbeleving** van leerlingen wordt jaarlijks gemeten en in kaart gebracht mbv interne vragenlijsten.

Groep 1-4: oudervragenlijst, Groep 5-8: leerlingenvragenlijst. (WMK-PO)

De vragenlijsten worden elk schooljaar in oktober ingevuld. Dit doen we bewust, zo zitten we nog in het begin van het schooljaar en kunnen er in iedere groep interventies plaatsvinden wanneer dit nodig blijkt. Voor actiepunten op groepsniveau worden de scorelijsten doorgegeven aan en besproken met de groepsleerkrachten.

DE SOCIALE COMPETENTIES VAN DE LEERLINGEN

Hiervoor gebruiken we het programma ZIEN.

ZIEN: meer dan volgen!

ZIEN! is een webbased expertsysteem dat meer doet dan het volgen van de leerling. ZIEN! geeft op basis van een analyse van observaties concrete doelen en handelingssuggesties. Om op die manier de leerkracht of docent te helpen bij het ondersteunen van leerlingen en groepen. ZIEN! ondersteunt het gehele proces van signaleren tot handelen.

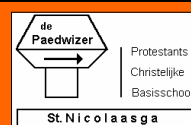
WELKE LESSEN GEVEN WE?

2.3 sociaal emotionele vorming

Methode 	Wie is Leefstijl? Leefstijl heeft in Nederland bekendheid gekregen als programma van sociaal-emotionele vaardigheden. Het omvat een scala van vaardigheden zoals kennismaken, luisteren, communiceren, zelfvertrouwen, gevoelens uiten, assertiviteit en weerbaarheid, conflicten oplossen, omgaan met groepsdruk, risico's inschatten en doelen stellen. Het programma bestaat uit (les)materiaal en trainingen voor leerkrachten en docenten voor het primair en voortgezet onderwijs en ook voor begeleiders in vrijetijdsactiviteiten. Samenvattend overzicht Leefstijl staat voor sociaal-emotionele vaardigheden. Deze vaardigheden zijn bedoeld voor de doelgroep jonge mensen - kinderen en jongeren van 4 t/m 18 jaar – en worden overgedragen door middel van (les)materiaal en trainingen voor docenten, begeleiders en opvoeders. De doelgroep kinderen en jongeren wordt dus niet direct door Leefstijl getraind maar indirect via hun professionele opvoeders.
Missie	"Leefstijl wil bevorderen dat kinderen en jongeren zich ontwikkelen tot sociaal vaardige, betrokken en zelfstandige volwassenen."
Groep	1 – 8
Lesuren per week	1 x 30 minuten tijdens 1 van de godsdienstlessen. (soms wisselen van dag per thema, zodat ook de duo-collega met leefstijl werkt)
Leerlingvolgsysteem	ZIEN
Thema's	Het programma van Leefstijl kent zes thema's: Thema 1: De groep dat zijn wij! (over sfeer in de groep) Thema 2: Praten en luisteren (over communicatie) Thema 3: Ken je dat gevoel (over gevoelens) Thema 4: Ik vertrouw op mij (over zelfvertrouwen) Thema 5: Iedereen anders, allemaal gelijk (over diversiteit) Thema 6: Lekker gezond (over gezondheidsvaardigheden) Op welke wijze met het thema wordt omgegaan, is afhankelijk van de leeftijd van de kinderen. Naarmate de groep ouder is, wordt het thema meer uitgediept.

Aanvullend materiaal	<p>3 x Handleiding 1-2 4 x Handleiding 3-4 3 x Handleiding 5-6 3 x Handleiding 7-8</p> <p>Energizers voor iedere leerkracht, Energizer 1 voor school en Energizer II voor school.</p> <p>Praat/prentenboeken “Wat, waarom en hoe”-boek groep 5-6 “Wat, waarom en hoe”-boek groep 7-8</p> <p>Verwerkingsmateriaal (zie bijlage)</p>
Website	www.leefstijl.nl

Bijlage 2.3 anti-pestencampagne

Vakgebied	Sociaal emotionele vorming
<p>Anti-pestencampagne</p> <p style="text-align: center; color: red; font-weight: bold;">Wat je pest ben je zelf</p> 	<p>Pesten is een probleem dat aandacht verdient. Van alle vormen van geweld op scholen komt pesten het meest voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 27% van de kinderen op de basisschool zegt wel eens gepest te worden. Dat zijn 6 tot 8 kinderen in elke klas!! ▪ 4% van de kinderen op de basisschool geeft zelfs aan meerdere malen per week gepest te worden. Dat is in elke klas wel één kind. ▪ Op de middelbare school wordt minder gepest dan op de basisschool. Toch geeft 8% van de leerlingen aan wel eens gepest te worden. Dat zijn er toch wel 2 in elke klas <p>Pesten en internet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 98% van de kinderen in Nederland gebruikt internet. 88% zit elke dag thuis op internet. ▪ 1 op de vijf kinderen en 1 op de 3 jongeren wordt wel eens gepest via email of sms! ▪ 2% van de kinderen en 3% van de jongeren zegt zelf wel eens te pesten via mail of sms.
<p>Doelstelling</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kinderen in de leeftijd van 5 t/m 12 jaar bewust te maken van het pestprobleem. <p><i>Uit recent onderzoek van TNO is gebleken dat pesten drastisch kan verminderen wanneer scholen het constant onder de aandacht houden en gerichte anti-pest activiteiten ondernemen.</i></p>
<p>Anti-pesten posters</p>	<p>Om kinderen te laten zien wat hun aandeel is bij pesten zijn er posters ontwikkeld vanuit het oogpunt van de pester, het gepeste kind of de meeloper. Tot nu toe zijn er 17 verschillende posters ontwikkeld. De posters dienen als een visueel middel om een boodschap over te brengen. De poster kan in iedere klas worden opgehangen en wordt maandelijks gewisseld. Op deze manier wordt het thema pesten voortdurend en regelmatig onder de aandacht gebracht.</p> <p>De poster is voorzien van een afbeelding en een boodschap die de kinderen op indringende, maar positieve wijze aanspreekt. De boodschappen op de posters hebben een positief karakter en worden geformuleerd vanuit de ik-vorm.</p>

	<p>De bedoeling van de boodschap op de poster is dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kinderen 'geraakt' worden omtrent de ernstige gevolgen van pesterijen, en / of • de kinderen worden aangezet om oplossingen te bedenken om pesten tegen te gaan, en / of • dat kinderen leren omgaan met gedachten zoals acceptatie, tolerantie en respect.
<p>Afspraken</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ○ in iedere groep wordt aandacht besteed aan de verschillende thema's via de posters; ○ de boodschap van de posters wordt met leerlingen besproken; ○ het maandthema van de anti-pesting campagne wordt vermeld in de nieuwsbrief; ○ ouders worden regelmatig geïnformeerd over het anti-pesting beleid op de Paedwizer.
Website	www.kidstegengeweld.nl
Webwinkel	www.zinloosgeweld.nl

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

“ Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de MR&ouderpanel en ouderactiviteitencommissie onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

